

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Privilegia concessa à Pio II. et Sixto
IV. Religiosis Ordinis Prædicatorum, ad prædicandum Christi Evangelium
euntibus in terras Infidelium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

*Privilegia concessa à PIO II. &
SIXTO IV. Religiosis Ordinis
Predicatorum, ad predicandum
Christi Evangelium euntibus
in terras Infidelium.*

SIXTUS Episcopus, servus servorum DEI, ad perpetuam rei memoriam,

Apostolicæ servitutis officium, cui dante Domino presidemus, nos admonet, ut sicut bonus Pastor ad oves Christicolæ pascendas aures nostræ contemplationis extendimus, & earum, nec non partium & Regionum, ac temporum qualitatibus pensatis, ad eorumdem Christicolæ salutem vigilemus, & his, quæ à nostris Prædecessoribus circa ea circumspicere emanasse comperimus, illorum vestigia imitantes, consimilibus facultatibus, & gratiis (dam à nobis petitur) robur Apostolici muniminis adjiciamus.

Dudum siquidem felicis recordationis PII Papæ II. Prædecessoris nostri litteræ emanarunt, quas præsentibus annotari fecimus; & quarum tenor sequitur, qui talis est.

PIUS Episcopus servus servorum DEI, ad perpetuam rei memoriam. Dum levamus in circuitu oculos nostros, & gregem Dominicum sollicitudini nostræ (disponente Domino) commissum, undique mentis acie contemplamur, ex debito Pastoralis officii, vigilem curam impendimus, ut cultores vineæ Sabaoth, si cultui satis intendant, ut ejus virtuosæ palmites, extirpatis spinis, & tribulis, latius extendantur. Sic ille cælestis Agricola, & pius Paterfamilias, ad excolendam vineam suam diversis horis, & tempore servos misit; ne fructus propter cultorum inopiam deperiret, sed potius bonorum operum & virtutum germinaret. Cum vero in terris Infidelium messis quidem sit multa, operarii vero pauci, ne ager Dominicus spinis & vepribus repletur, nonnulli prædecessores nostri de florido Prædicatorum Ordine ad irrigandum imbre Sanctæ prædicationis corda Aquilonaribus, & Orientalium nationum, aliquos direxerunt Filios & alumnos, qui flante spiritu, plenos manipulos in horrea sanctæ Matris Ecclesiæ portaverunt: sed pro dolor temporibus nostris venit inimicus homo, & supereminavit zizania in medio tritici, cum per Turcarum potentiam Christianorum aliquas nationes suo impissimo dominio subjecerit. Inde fit, ut nos eo efficacius operam impendamus, quo magis gregem Dominicum à diabolico serpente conspiciamus crudelius laniari. Utque opportunis remediis commodius provideatur: nos dilecto filio Christophoro de Viterbio Ordinis Prædicatorum, sacre Theologiæ Professore, totius Societatis peregrinantium propter Christum inter gentes Vicario generali, & Hæreticæ pravitatis Inquisitori, per nos deputato & constituto, & aliis suis successoribus, pro tempore deputandis in partibus Orientalibus, tam infidelium, quam Fidelium constitutis, & quam maximè in Civitatibus Caffæ, & Peræ, Chii, & in terris Saracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum & Ethiopum, Yberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Zirorum, Ruthenorum, Syrorum, Jacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, In-

dorum, Agolesticorum, Tartarorum, Carelorum, Ungarorum, majoris Ungariæ, & aliorum, qui nondum fidei Sacramenta perceperunt, concedimus, ut ipsi Vicarius, & ejus successores, & deputandi ab ipsis, pro tempore dicti Ordinis Fratres, possint singulorum Christi fidelium quorumcumque Diocesis, & locorum ad ipsos pro tempore confluentium confessionem audire, & pro concessis, (etiã si talia fuerint, propter quæ sedes Apostolica foret merito consulenda) penitentiam salutarem injungere, nec non à quibusvis sententiis excommunicationis, tam ab homine, quam à Jure latis, ac aliis censuris, & pœnis, quomodocumque vel qualitercumque illas incurserint, seu ligati fuerint, absolvere, nec non (dummodo tales bigamiae labe respecti non sint) super irregularitate, si quam quovis modo & causa incurserint, dispensare, ac hujusmodi confessione audita, Eucharistiæ & extremæ Unctionis, atque Ecclesiastica Sacramenta ministrare.

Insuper, ut singuli Confessores idonei, quos Vicarius & Fratres partium prædictarum dicti Ordinis duxerint eligendos, omnium peccatorum suorum, de quibus contriti & ore confessi fuerint, plenariam remissionem in mortis articulo impendere, vel si alias copiam Confessorum habere non valuerint, dummodo contriti existant, eandem indulgentiam consequantur. Quodque Confessores ipsi singulorum confessiones audire, & pro commissis, quoties ipsis videbitur, etiã si talia sint, propter quæ sedes Apostolica merito sit consulenda, debitam absolutionem impendere, ac salutarem penitentiam injungere, nec non ipsorum fratrum singulos, à quibuscumque sententiis, censuris, & pœnis in ipsos, quavis auctoritate promulgatis, absolvere, & super irregularitate per ipsos quoquo modo contractis dispensare, omnemque inhabilitatis, & infamiz maculam, (dummodo à bigamia non processerit) abolere liberè & licite valeant.

Insuper, ut ipsorum Fratrum bonorum operum fructus amplius valeant propagari, ut Vicarius & Fratres pro tempore existentes, præfata singula loca alias pro habitatione & usu Fratrum dicti Ordinis idonea, & in illis domos, & monasteria, cum Ecclesiis, campanilibus, campis, Dormitoriis, Hotrellitiis, & aliis necessariis officinis erigere: quæ quidem loca, domus, & Monasteria recepta, & erecta, & eorum personarum, & omnibus & singulis privilegiis, indulgentiis, immunitatibus, & indultis, aliis locis, domibus, monasteriis, & personis Ordinis Prædicatorum à Sede Apostolica, quoquo modo concessis utantur, & gaudent, uti pariter debeant & gaudent.

Insuper, ut Vicarius & Fratres prædicti omnibus & singulis gratiis, libertatibus, exemptionibus, privilegiis, indulgentiis, & indultis, quibus Provincialis & Fratres Provincie terræ sanctæ utuntur, & gaudent, & quæ Romani Pontificis, Fratris Prædicatoribus dictæ societatis hæcenus concesserunt, etiã uti & gaudent valeant. Quodque fratres ipsi Schismaticos & excommunicatos, seu interdictos quoscumque etiã quantumcumque notorios, nisi quos Vicarius, seu deputari per eum evitare mandaverint, evitare minimè teneantur.

Insuper omnibus & singulis Christi delictis, qui de bonis sibi à DEO collatis, pro centenariis videlicet unum, pro liberatione Fidelium captivorum de manibus infidelium, seu pro erectione & fundatione, seu manutentione domorum, &

Mona-

Monasteriorum, pro usu, & habitatione dictorum Fratrum erogaverint, liceat eligere Confessores idoneos, qui confessione eorum diligenter audita, ab omnibus peccatis, criminibus & excessibus, etiam in casibus Sedi Apostolicæ specialiter vel generaliter reservatis, semel domtaxat, deinde quoties fuerit opportunum, (dammodo talia sint, propter quæ sedes Apostolica specialiter consulenda non sit) absolvere, & penitentiam salutarē injungere, nec non omnium peccatorum in mortis articulo remissionem impendere, licet valeant auctoritate Apostolica singulis prædictis, prout eos contingit, tenore præsentium indulgemus.

10. Insuper prædicto, & alijs, qui pro tempore fuerint dictarum partium Vicarij, super natalium, & ætatis infra vigesimum tertium annum defectibus, cum penitentibus & fratribus Ordinem prædictum profiteri volentibus, & professis, ut ad omnes Sacros Ordines, usque ad Presbyteratus Ordinem inclusive, & singulas Ordinis Prælaturas, & officia in dictis partibus promoveri, & in illis ministrare valeant dispensandi: nec non Notarios ministrare valeant dispensandi: nec non Notarios ad actus publicos in favorem fidei Christianæ conferendos creandi & instituendi, dicta auctoritate tenore præsentium concedimus facultatem.
11. Insuper, ut Fidelium ferventium devotio in fide crescat, ut omnes, & singula utriusque sexus personæ, quæ prædicationibus dictorum Fratrum interferant, & illas cum proposito se emendandi audierint, singula singulis vicibus unius anni & quadraginta dierum indulgentiam consequantur.
12. Quodque Fratres & Sorores de penitentia Sancti Dominici, quos Vicarius, seu ab eo deputati Fratres pro tempore recipient, & alia utriusque sexus personæ, quæ in Societate Beatæ Virginis sub capitulis & ceremoniis, per ipsos, vicarium, seu Fratres ordinandis Altissimo deo è famulabuntur, Confessores eligere, qui confessionibus eorum diligenter auditis, ipsis confessis & contritis plenariam in mortis articulo omnium suorum peccaminum remissionem impendere valeant.
13. Postremo, ut idem Vicarius & Inquisitor, alios Inquisitores hæreticæ pravitatis, in quibus sibi videbitur supradictis substituere & ordinare valeat. Et ut libertos eisdem, vicarius, & Fratres vivere valeant, & DEO confidentius deservire, in omnes & singulos, cujuscunque status, gradus, & conditionis existant, qui bona mobilia, sive immobilia, videlicet possessiones, domos, apothecas libros, calices, paramenta, instrumenta, & omnia alia ad divinum cultum pertinentia, ad usum & commodum Fratrum necessaria, contra ipsorum Vicarij, & Fratrum voluntatem occupantes, & detinentes, excommunicationis sententiam promulgamus, à quo nolumus à quoquam absolvi posse, nisi prius restitutione, vel cum eodem Vicario, sive Fratribus conventionem factam, de ipsius, sive de ipsorum libero beneplacito & voluntate. Et ut ipse vicarius talentum sibi creditum sine impedimento & obstaculo valeat exercere, ex certa nostra scientia ipsam Societatem, quæ per nonnulla Capitula generalia dicitur esse divisa, reintegramus, & reponimus, ac in idem corpus, ut prius erat, reponi volumus & mandamus, præsertim omnes Conventus Lituaniæ, Russiæ, Podoliæ, Valacchiæ majoris & minoris, non obstantibus quibuscunque literis & ordinationibus Capitulorum generalium in oppositum concessis, & concedendis, declarantes, & mandantes, tales Conventus & nationes amodo esse sub vicario dictæ Societatis peregrinantium. Quia veto conditio

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

temporum hoc requirit, volumus & mandamus, ut Fratres, qui dicuntur *unii*, vel *Armeni*, quod non obstantibus privilegijs aliquorum summorum Pontificum, etiam si de ipsis privilegijs de verbo ad verbum deberet fieri mentio specialis, (ut secundum quod prius fuerant) ipsi Vicario in omnibus, & per omnia subdantur, & de eis disponere possit, sicut de cæteris sui Ordinis Fratribus, non obstantibus Apostolicis ac in Generalibus, vel specialibus Concilijs editis constitutionibus & ordinationibus, quibus quantum præsentibus adversantur derogari volumus, etiam si talia sint, de quibus specialis, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio in præsentibus esse habenda, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, excommunicationis, voluntatis, mandati, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis DEI, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incurturum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1464, pridie Idus Junij, Pontificatus nostri anno sexto.

Quare pro parte dilecti filij Baptiste Fatinani de Janua, dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum professoris, Vicarij Generalis, in terris peregrinantium supradictorum, per dilectum filium Martinum Auribelli Sacræ Theologiæ Professoris, & Priorem Generalem dicti Ordinis deputati, & instituti nobis fuit humiliter supplicatum, ut præmissis & in dictis literis contentis Apostolice muniminis robur adijcere, ac omnes & singulas facultates dicto Christophoro in præmissis literis concessas, eidem Baptiste pari modo concedere, & alijs in præmissis, opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur cupientes fidem Catholicam vigere, augmentari, & etiam manuteneri, præfati Baptiste in hac parte supplicationibus inclinari, literas Apostolicas, cum omnibus & singulis indulgentijs, concessionibus, indultis, & facultatibus, in eis contentis, nec non societatem prædictam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium ratificamus, approbamus, & præsentis scripti patrocinio communitimus, illaque perpetuo viribus subsistere decernimus, eaque ad Conventum Civitatis Chij harum serie extendimus, nec non universos, & singulos ejusdem Ordinis Fratres, qui dicuntur *unii* vel *Armeni*, aut alias, ut præfertur, dicta auctoritate eidem Societati subjicimus, ipsamque Societatem præfata auctoritate approbanes, & confirmantes, omnibus, & singulis cujuscunque dignitatis, gradus, conditionis, vel Ordinis existant, sub excommunicationis pœna, quam eo ipso incurrant, Societatem prædictam in præmissis, seu alias quomodolibet impedire, seu inquietare, vel molestare, seu ipsam dividere, extinguere, & separare, aut alias de illa se intromittere quoquo modo præsumant, districtius inhibemus.

Præterea, ut dictus Baptista in præmissis utilius, & diligentius se gerere possit, & habere sibi omnes & singulas facultates, & auctoritatem per præfatum PIUM prædecessorem dicto Christophoro olim concessas, pari modo, & absque ulla differentia perinde in omnibus, & per omnia, ac si dictæ insertæ literæ ad instantiam ipsius Baptiste emanassent, concedimus per præsentem, ordinantes & decernentes, ex nunc irritum & inane, si secus super his, à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non

Hh

obstantibus

obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus, & singulis, quae idem praedecessor in dictis suis litteris voluit non obitare, & eiusque contrariis quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae ratificationis, approbationis, confirmationis, extensionis, confirmationis, inhibitionis, concessionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis DEI, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Romae, ad S. Petrum anno Incarnationis Dominicae 1473. Kal. Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo.

Circa praefata privilegia illud solum se considerandum offert, quod est à PIO II. gratia, ac privilegia omnia Fratrum Inquisitoribus, ac alijs ab eisdem designati concessa tantum videantur, ac perinde ad alios Ordines non extendenda. SIXTUS tamen IV. expressè illam et privilegia, cum singulis alijs gratijs & concessionibus congregationi sive Societati, in terra infidelium peregrinantium concessit, eaque omnia ad monasterium Civitatis Chij voluit extendi: quare de perpetuitate huius privilegij, ac de communicatione, cum alijs Ordinibus non potest dubitari. Ad maiorem tamen conscientiam securitatem oportet summum Pontifici consulere.

Præterea INNOCENTIUS IV. & NICOLAUS III. aliique Pontifices amplissima etiam & his similia privilegia concesserunt, ut patet ex Bullis relatis in Bullario collecto à doctissimo viro Fratre Emanuele Rodriguez, referam vero nunc eam tantum quam INNOCENTIUS IV. in favorem praefati Ordinis Praedicatorum concessit, qua habetur in Compendio sive Collectione privilegiorum Ordinum Mendicantium per Joannem Baptistam Confessum pag. 6.

Privilegia Fratrum Praedicatorum ad partes Orientales, & terras infidelium ad predicandum IESU Christi Evangelium proficiscentibus, per INNOCENTIV. M. IV. concessa.

INNOCENTIUS Episcopus servus servorum DEI, dilectis filijs Fratribus de Ordine Praedicatorum in terras Saracenorum, Paganorum, Graecorum, Bulgarorum, Cumanorum, Aethiopicum, Syoticum, Ibericum, Alanorum, Gazatorum, Gothorum, Ziccorum, Rhenorum, Jacobitarum, Nabianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mostelitarum, Tartarorum, Hungarorum majoris Hungariae Christianorum captivorum apud Tartaros, aliarumque infidelium nationum, Orientis, seu quarumcunque aliarum partium proficiscentibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum hora undecima sit diei, hominibus, ut exeat ad opus, usque ad mundi vesperam deputata, & illud Apocalypsis eulogium, cito credatur cum Martis Ecclesiae consolatione complendum, videlicet, oportere viros spirituales, vitae munditiam, & intelligentiae gratiam cum Joanne fortitos, populis, & gentibus, linguis, Regibusque multis de novo prophetare, quia non sequitur reliquiarum Israel, per Isaiam Prophetam, salvatio, nisi (juxta Paulum Apostolum) prius introeat gen-

teriam plenitudo. Nos licet immeriti super Apostolicae Sedis speculam constituti, fideliter, ac prudenter dispensandi DEI ministerijs, & operibus coadjuvandis intendimus, si urgente plenitudine temporis, post pia priorum studia, in vineam Domini Sabaoth novos, & penè novissimos, qui sapientiam longum didicere per otium, operarios mittere procuramus. Vos igitur quos juxta professa Religionis officium, zelus comedit animarum, & in quadriga quarta, cum varijs charismatum donis, & fidei fortitudine trahitis, ubique discurrere, ac vexillum Regis gloriae procul levare gestitis: ad Gentes quae JESUM Christum Dominum non cognoscunt, & ad subtractionis filios, qui sacrosanctae Romanae Ecclesiae non obdunt, destinamus, vobis in remissionem peccatorum omnium, injungentes, quatenus feminari super aquas multas, in illos rannum, qui mundum dixit se vicisse, confisi, ad illuminationem eorum multitudinis, & exterminium haereticæ falsitatis, ad confirmandum narrantium animos, & fidelium confortandos, in luce sermonis, & fortitudine operis, propostum vobis iter, sine quorumlibet offensione curatis.

Ut autem ministerium vestrum honoretur plenius, & honorabilius impleatur, praesentium vobis auctoritate concedimus, ut in omnibus, quae adhuc Sedis Apostolicae magisterio non intendunt, proponere verbum DEI, & constitutis ibidem (non obstante si aliqua sunt excommunicatione ligati) in verbis, officio, ac cibo, ac in alijs secundum communicare, & ipsos, seu etiam alios converti ad unitatem Christianae fidei cupientes, recipere, baptizare, & aggregare Ecclesiae filijs valeatis, & presbyteri ex vobis, ipsos aggregatos possint in igne charitate clericali, & ipsos ad Acolythatus Ordinem promovere.

Liceat etiam vobis ibidem redeuntibus ad obedientiam Sedis Apostolicae, qui sunt excommunicatione ligati, absolutionis beneficium, juxta formam Ecclesiae imperari, & super eo dispensate cum ipsis, qui factos Ordines receperunt, & divina celebrant officia, si ligati hoc ipsum vobis sit licitum, circa illos de terra eisdem, qui temporibus indebitis, vel infra aetatem legitimam, aut qui omnes eadem die, vel superiores praetermissis inferioribus, conferre, seu recipere Ordines praesumpserunt, (si tamen in hoc seivara talis forma extiterit, per quam Ordines receperunt.) Vobis praeterea dispensare liceat, ut illi ex nationibus vestrae praedicationis commissis, qui post susceptionem sacrorum Ordinum, vel in gradibus, & casibus à divina minime lege prohibitis, matrimonia contraxerunt, remaneant in eisdem: & hi, qui ad Ecclesiam Catholicae redierint unitatem, ut in et suos habuerint, eisque communicent; nec non quod Clerici nationum ipsarum, publicè ad obedientiam Sedis Apostolicae redeantes, gaudeant privilegio Clericali.

Sit etiam vobis licitum omnium Fidelium inter praedictas confessiones audire, ac ipsis injungere poenitentias salutares, & excommunicatos à Canone, vel alio modo, juxta formam Ecclesiae absolvere, dummodo injuriam, & damna passis satisfactant competenter. Cum irregularibus autem partium illarum in casibus, in quibus solent Legati Sedis Apostolicae dispensare, ac etiam cum Clericis ipsarum partium, patientibus defectum natalium, (dummodo non sint de adulterio, vel incestu, aut de Regularibus procreati) sit vobis dispensandi facultas. Quam circa illos similiter habeatis, qui ab unitate Ecclesiae Catholicae, seu Religione,